

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.20.430/2019/5.

A tanács tagjai: . Kollár Márta tanácselnök
. Puskás Péter előadó bíró
. Kocsis Ottília bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Tarr Ügyvédi Iroda,
ügyintéző: Dr. Tarr Imre ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: . Füredi Péter ügyvéd

A per tárgya: zálogtárgyból való kielégítés túrésára történő
kötelezés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

écsi Törvényszék
2.Pf.20.352/2018/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

écsi Járásbíróság
6.P.21.386/2016/35.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.
- A le nem rótt 300.000 (háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes jogelődje, az M. Nyrt. a 2006. július 5-én megkötött hitelszerződéssel 2007. július 4. napjáig 5.000.000 forint hitelkeret biztosítását vállalta az adós L. Kft. részére. A szerződés 7. és 8. pontja szerint a kölcsön és a hiteldíj megfizetése az adós részéről úgy történik, hogy a bank az esedékesség napján az esedékes összeg erejéig megterheli az adós cég banknál vezetett számláját. A hitelt az alperessel 2006. augusztus 3-án megkötött jelzálogszerződéssel - 6.000.000 forint keretösszeg erejéig - az alperes tulajdonát képező P. 4345/A/1 helyrajzi szám alatti ingatlanra bejegyzett jelzáloggal biztosították. Az adós cég a hitelt igénybe vette, de a törlesztési kötelezettségének egy idő után nem tett eleget, majd 2008. március 4-én - a lejárt 4.934.903 forint hátralékra - a felperes jogelődjével fizetési megállapodást kötött, amit a felek 2008. március 28-án módosítottak. 2009. október 20-án került sor az utolsó fizetésre, amikor - a törlesztés esedékességekor - a felperes jogelődje 9.750 forinttal még meg tudta terhelni az adós cég bankszámláját. Ezt követően fizetés nem történt. Az M. Nyrt. a követelését 2014. március 19-én a felperesre engedményezte, a bejegyzett jelzálogjogot pedig átjegyezték az ingatlan-nyilvántartásban a felperes javára. Az adós cég 2014. szeptember 10-től felszámolás alá került, a felperes 2014. szeptember 25-én a felszámolási eljárásban bejelentette a követelését, amelyet a felszámoló nyilvántartásba is vett. Az adós azóta megszüntetésre és törlésre került, a felperes követelése nem térült meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest annak tűrésére, hogy a perbeli ingatlanra bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjoga folytán, végrehajtás útján, az adós céggel szemben fennálló követelését - 3.000.000 forint erejéig - kielégítse.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen a jelzálogjoggal biztosított követelés elévülésére, másodlagosan pedig arra hivatkozott, hogy az adós a tartozást visszafizette.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felperes kielégítési joga 3.000.000 forint vonatkozásában megnyílt és kötelezte az alperest annak tűrésére, hogy a felperes a követelését a perbeli ingatlanból végrehajtás útján kielégítse. Az ítélet indokolása szerint az elévülési időt az adós Kft. és a hitelező

közt 2008. március 4-én megkötött fizetési megállapodás megszakította. Az adós ezt követően 2009. október 20-án a kölcsön visszafizetését még megkezdte, ami szintén tartozáselismerésnek minősült és így az elévülést újból megszakította (BH1986. 112., BH2012. 171.). A felperes 2014 októberében a követelését az adós felszámolási eljárásában is bejelentette, ami szintén az elévülés megszakítását eredményezte, ezért a követelésének az elévülése nem volt megállapítható. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt megállapítható az sem, hogy az adós a tartozását visszafizette volna, ezért az elsőfokú bíróság a keresetnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 251. § (4) bekezdése és 255. § (1) bekezdése alapján helyt adott.

- [5] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokai alapján hagyta helyben. A jogerős ítélet indokolásában a másodfokú bíróság kifejtette, hogy az alperes előtt már az elsőfokú eljárásban is ismert volt, hogy a felperes nem csatolta a szerződésekhez kapcsolódó általános szerződési feltételeket. Ez a körülmény tehát nem az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a tudomására, ezért alappal erre már a fellebbezésében nem hivatkozhatott. A másodfokú bíróság ezért a semmisségre történt hivatkozásait figyelmen kívül hagyta. A felperes jogelődje és az adós kft. között bankhitel szerződés jött létre, amelynek alapján a felperes jogelődje hitelkeretet bocsátott az adós rendelkezésre. A hitelszerződés szerint a kölcsön és a hiteldíj megfizetése úgy kellett történnie, hogy a pénzügyi intézmény, esedékességkor, az esedékes összeggel megterheli az adós bankszámláját. Ez történt akkor is, amikor a bank az adós számlájára átutalt 9.750 forintot, késedelmi kamattörlesztésként - 2009. október 20-án - leemelte az adós bankszámlájáról. Ekkor nem harmadik személy teljesített, mert az A. Kft. az adós bankszámlájára utalta át ezt a pénzüsszeget, azaz a kötelezettnek és nem a hitelezőnek teljesített. Ez a jóváírás, törlesztésként az elévülést megszakította, mert a kölcsön visszafizetése a tartozás elismerésének minősül. A felperes ezt követően határidőben jelentette be az igényét a felszámolási eljárásban, így sem elévülés, sem jogvesztés nem következett be.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a kereset elutasítását. Másodlagosan az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezéssel kérte az elsőfokú bíróság utasítását új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára. A kérelem indokolása szerint a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján a követelés elévült. A hivatkozott BH2012. 171. számú jogeset más,

olyan ügyre vonatkozik, ahol az adósok maguk aktívan teljesítettek. Jelen esetben azonban az adós a kölcsön visszafizetését nem kezdte meg, nem fizetett, nem is tudott arról, hogy egy tőle független személy a részére bármilyen befizetést fog teljesíteni. A kölcsönszerződés alapján az adóstól elvárt aktív magatartás az volt, hogy gondoskodjon arról, hogy esedékességgkor a számláján kellő fedezet legyen. A perbeli esetben erre az adós már képtelen volt, aktív magatartás a részéről nem történt, csak egy befizetés érkezett a számlájára, ami akár téves is lehetett, mivel az adós cég ekkor már nem működött. Az tehát, hogy egy kívülálló befizetést teljesített az adós számlájára, nem minősülhet az adós teljesítésének és így nem vezethet az elévülés megszakításához. Sérti azonban a jogerős ítélet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 121. §, 206. § és 221. §-át is. A felperes - bár erre köteles lett volna - az Üzletszabályzatokat nem csatolta, így enélkül a hitel és zálogviszonyt nem lehetett volna helyesen megítélni. A felperes ezzel a magatartásával megfosztotta az alperest annak a lehetőségétől, hogy az általános szerződési feltételekkel szemben semmisségi kifogással éljen. Az Üzletszabályzat csatolásának hiányát a bíróságnak erre történt hivatkozás nélkül is észlelnie kellett volna. Előadta továbbá, hogy a felperes jogelődjének a 2018. január 5-én beérkezett beadványát a jogi képviselője csak az ítélelhozatalt megelőzően ismerhette meg, ami sérti a régi Pp. 3. § (6) bekezdésében és a 119. § (1) bekezdésében foglaltakat, valamint a fegyveregyenlőség elvét, mert így arra érdemben nem tudott reagálni.

- [7] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és az alperes perköltségben történő marasztalására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [9] Az eljáró bíróságok a tényállást az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárták, azt helyesen állapították meg és helyesek az abból levont jogi következtetések is. A jogerős ítélet nem jogszabálysértő.
- [10] Az alperes által - a jogerős ítéletben kifejtetteknek megfelelően - már az elsőfokú eljárás során is ismert volt, hogy a felperes nem csatolta be az Üzletszabályzatokat. Ezt, bár erre lehetősége lett volna, nem sérelmezte, azok csatolását nem indítványozta és nem is adott elő azok alapján semmisségi kifogást. Az Üzletszabályzatokra a felperes a keresetében nem hivatkozott, azokra igényt nem alapított, ezért nem jelentette a régi Pp. 121. §-ában foglaltak megsértését azok csatolásának az elmaradása. Ezekre az okiratokra a

felek az eljárás során sem hivatkoztak, ezért a bíróság azokat nem értékelte, így nem került megsértésre a régi Ptk. 206. § (1) bekezdése sem. A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az okiratokra az alperes saját mulasztása folytán nem hivatkozott az elsőfokú eljárás során, a fellebbezési eljárásban pedig új tény, új bizonyítékot a régi Pp. 235. § (1) bekezdése alapján már nem adhatott elő. A másodfokú bíróság e tekintetben megfelelően indokolta a határozatát is, így a régi Pp. 221. §-ában foglaltak sérelme sem volt megállapítható. A Kúria utalni kíván e tekintetben még arra is, hogy az adós nem volt fogyasztó, így a létrejött szerződésekre a fogyasztói szerződések speciális szabályai nem voltak irányadóak, az eljárás során pedig nem merült fel hivatalból észlelendő semmisségi ok.

[11] A felperes jogelődjének 2018. január 5-én beérkezett beadványát az alperes jogi képviselője a 2018. január 24-én megtartott tárgyaláson megismerte és arra érdemi nyilatkozatot tett. A tárgyalás elhalasztását ez okból nem kérte, kizárólag bizonyítási indítványt adott elő. Alaptalanul hivatkozik ezért az alperes a felülvizsgálati kérelmében a régi Pp. 3. § (6) bekezdésében és a 119. § (1) bekezdésében foglaltak sérelmére. Az, hogy ezen a tárgyaláson ismerte meg az alperes jogi képviselője a beadványt, nem jelentette azt, hogy a bíróságnak hivatalból el kellett volna halasztania a tárgyalást és ne rekeszthette volna be azt. Különösen nem jelentette ezt azért, mert az alperes jogi képviselője a perben nem tett ilyen indítványt. Az alperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében erre a körülményre egyébként nem is hivatkozott.

[12] A felperes jogelődje és az adós közt létrejött hitelszerződés szerint a kölcsöntartozás törlesztése olyan módon történt, hogy esedékességgkor a hitelező megterhelte az általa követelt összeg erejéig az adós nála vezetett bankszámláját. A felek jogviszonyában tehát az adós kötelezettségének a szerződésszerű teljesítése az adós aktív közreműködését nem igénylő, beszédési megbízás útján való teljesítést jelentette. A hitelező által 2009. október 20-án beszédett 9.750 forint a szerződés szerint a kölcsöntartozás törlesztését jelentette és azt a felperes jogelődje ennek megfelelően a kölcsönkövetelésére számolta el. 2009. október 20-án tehát az adós részéről szerződésszerű részteljesítésre került sor és csak a a szerződés speciális eleme volt az, hogy a törlesztéshez az adós aktív magatartására nem volt szükség. Az elévülést a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint - egyebek mellett - megszakítja a tartozás kötelezett részéről történő elismerése. Az elismerés történhet írásban, szóban, vagy ráutaló magatartással. A fennálló, esedékes tartozásnak, vagy egy részének a szerződésszerű teljesítése a régi Ptk. alapján kialakult joggyakorlatnak megfelelően a követelés elismerését jelentette (BH1986. 112., BH2012. 171.). Helyesen állapították meg tehát az eljáró bíróságok, hogy a felperes követelése nem évült el.

- [13] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet, figyelemmel annak helyes indokolására is, a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [14] A felek az ügyben tárgyalás tartását nem kérték, ezt a Kúria sem tartotta szükségesnek, ezért a határozatát a régi Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül hozta meg.
- [15] A régi Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban is irányadó régi Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperest a felperes javára, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján, a ténylegesen végzett ügyvédi tevékenységgel arányosan megállapított és a 4/A. § (1) bekezdés szerint Áfá-val növelt összegű ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [16] A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes részleges költségmentessége folytán a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.
- [17] Az ítélettel szemben a régi Pp. 271. (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2020. január 21.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Puskás Péter s.k. előadó bíró, dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző